

Молодій науці — найвищу державну оцінку

22 лютого 2018 р. у Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» під час зустрічі з обдарованою молоддю та молодими вченими Президент України Петро Порошенко вручив науковцям премії Президента України для молодих вчених України 2017 року, які було присуджено на підставі подання Комітету з Державних премій в галузі науки і техніки (загалом у ході конкурсу відібрано 40 робіт). На церемонію були запрошені молоді науковці з усієї країни, а лауреати розгорнули у фойє виставку своїх наукових проектів (багато з яких, зауважимо, доведені до стадії прототипу). Із живим інтересом спілкувалися з науковою молоддю та оглядали виставкові стенди державні високопосадовці — Президент України Петро Порошенко, віце-прем'єр-міністр України В'ячеслав Кириленко, міністр освіти та науки України Лілія Гриневич, а також ректори вищих навчальних закладів, директори науково-дослідних установ, представники владних та наукових, ділових та громадських кіл. Певно, для заходів такого ґатунку репортажний формат є найоптимальнішим, позаяк передбачає маринізм прямої мови: дозволяє розгорнути вітрило монологу, — схрестити клинки діалогу, — відфільтрувати саму суть, — викристалізувати саму сіль...

Як підкреслив у своєму виступі **Петро Порошенко**, представлені на виставці розробки є свідченням того, що українські вчені не лише опанували сучасні технології чи прилади, але й самі створюють та вдосконалюють нові підходи, пропонують цілком нові шляхи для вирішення актуальних проблем сьогодення та нагальних викликів майбуття у різних сферах. «Я пишаюся тим, що нині інтелектуальний світ відкритий для української молоді. Зроблено величезні кроки на шляху до того, щоб сучасні інформаційні можливості були доступними для наших вчених», — серед найвагоміших із таких кроків Президент назвав прийняття Законів України від 1 липня 2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту», від 26 листопада 2015 р. № 848-VIII «Про наукову і науково-технічну діяльність», від 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII «Про освіту» (зокрема, останній значно розширює можливості і вчителів, і учнів).

Оратора високо оцінив той позитивний вплив, який мало набуття Україною в 2015 р. статусу асоційованого члена Рамкової програми Європейського Союзу з досліджень та інновацій «Горизонт 2020» — найбільшій рамковій програмі ЄС з фінансування науки та інновацій із загальним бюджетом близько 80 млрд євро, розрахованій на 2014–2020 рр. Це членство надало українським учасникам рівноправний статус з їхніми європейськими партнерами, а також відкрило можливості впливу на формування змісту зазначеної програми. Повідомлялося, що українські установи та організації з кожним роком беруть у ній все активнішу участь. Так, починаючи з 2014 р. і дотепер, за підсумками 446 конкурсів для 117 українських організацій — учасників програми «Горизонт 2020», передбачено фінансування у сумі 17,232 млн євро для

90 проектів, 9 з яких координуються українськими організаціями. За цей час 1190 українських установ та організацій підготували та подали на розгляд 915 проектних пропозицій. Загальна вартість проектів з українською участю — близько 466 млн євро. «Раніше ми могли про це лише мріяти», — резюмував Президент.

Також підкреслювалося значення утворення Національної ради з питань розвитку науки і технологій, закладення підвалин для заснування Національного фонду досліджень, значної кількості інших, можливо не настільки ж масштабних, але в сукупності не менш важливих ініціатив. «Все це треба було зробити 20–25 років тому! Щоб були гранти. Щоб за них точилася чесна конкурентна боротьба, — причому в першу чергу за ті проекти, яких потребує держава. Весь світ давно працює за таким алгоритмом — і приємно, що ми крок за кроком рухаємося у цьому ж напрямку», — наголосив глава держави.

Характерно, що найбільшу увагу у своєму спічі Президент приділив двом науково-технологічним векторам — оборонці й медицині. Приємно, що перспективні науково-дослідні роботи стосовно нових лікарських препаратів для лікування інсультів, інфарктів та ішемічної хвороби серця були відзначені в одному з перших же речень президентської промови. Однак цим тематика охорони здоров'я не обмежилася: «Нині ми впроваджуємо дуже амбітну програму сільської медицини, яка передбачає інтернет-зв'язок четвертого покоління в кожному українському селі. Таким зв'язком будуть забезпечені три об'єкти: школа, амбулаторія і сільська рада. Для чого це робиться? Щоб кожен учень сільської школи, — якщо в нього є хист, наснага і потяг

до знань, — мав доступ до інтерактивних занять у найкращих викладачів світу, а у майбутньому зміг стати вченим і доєднатися до ваших славних лав. Щоб було розбудовано мережу медичних закладів, — сучасних за моделлю і ефективних за функціоналом, — де кожен мешканець сільської місцевості матиме змогу скористатися перевагами телемедицини, яка передбачає можливість надання медичних послуг з консультування, діагностики та лікування шляхом обміну електронною інформацією завдяки рутинному використанню засобів дистанційного зв'язку: це забезпечить пацієнтові вчасний доступ до медичної допомоги належної якості, — насамперед, коли відстань є критичним бар'єром для її надання. Отже — Україна конче потребує ваших інноваційних підходів до вирішення актуальних проблем сьогодення. Нам з вами необхідно об'єднати зусилля для того, щоб зміцнити економіку країни, обов'язково посилити її обороноздатність (як це робиться останні 3 роки), покращити якість та подовжити тривалість життя українців. А ціною цих спільних зусиль — врешті зробити Україну державою, привабливою для життя людей і націлену на людину — як найвищу цінність, а на її інтелект — як найдорожчий скарб. Це й стане запорукою європейського майбутнього України. А воно — не за горами. І це — аж ніяк не балачки. Адже подивіться, як багато нам вдалося зробити лише за 2017 р. Отримали безвіз: тепер, коли вам треба виїжджати у відрядження, — скажімо, на конгрес чи конференцію, — вже не треба стояти в довгих чергах за візами: достатньо українського біометричного паспорта. Підписали та ратифікували Угоду про Асоціацію з Європейським Союзом, — а співпраця

Указ Президента України від 29. 12. 2017 р. № 458/2017

«Про присудження премій Президента України для молодих вчених 2017 року»

ВИТЯГ

На підставі подання Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки постановляю присудити премії Президента України для молодих вчених 2017 року:

- <...> за роботу «Нові сполуки з рослинних флаванолідів та субстанцій наночастинок срібла та золота»:

Рибачук Анні Володимирівні — кандидатів медичних наук, асистентів Національного медичного університету імені О.О. Богомольця,

Старосилі Дар'ї Борисівні — кандидатів біологічних наук, старшому науковому співробітникові Державної установи «Інститут епідеміології та інфекційних хвороб імені Л.В. Громашевського» Національної академії медичних наук України;

- за роботу «Роль диспластичних деформацій кісткових компонентів колінного суглоба у формуванні гонартрозу, прогноз його розвитку»:

Пустовойт Катерині Борисівні — кандидатів медичних наук, асистентів Харківської медичної академії післядипломної освіти;

- за роботу «Розробка та створення нового лікарського засобу на основі похідного адамантану для терапії гострої ішемії головного мозку та серця»:

Ходаківському Олексію Анатолійовичу — докторові медичних наук, професорові Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова;

- за роботу «Молекулярно-генетичні та клінічні дослідження пост-Чорнобильського і спорадичного папілярного раку щитоподібної залози»:

Діню Андрію Володимировичу — кандидатів медичних наук, начальників науково-дослідної частини Національного медичного університету імені О.О. Богомольця. <...>

*Президент України
П. Порошенко*

саме у наукових сферах є невід'ємною та потужною складовою цієї історичної та доленосної Угоди. Це відкриває абсолютно нові можливості — тому спільно з Верховною Радою, Урядом, неурядовими організаціями ми докладаємо максимум зусиль, щоб якомога швидше імплементувати саме ті законопроекти та зміни

до законодавства, які гармонізують українське законодавство з європейським; вбачаю в цьому свій перший пріоритет», — запевнив Президент, а завершив промову так: «А іще б мені хотілося, щоб ваші однолітки, дивлячись на вас, по-доброму заздрили вам. Щоб ви були локомотивом змін і власним прикладом долучали все більше й більше хлопців і дівчат до занять наукою. Адже це дуже велика радість — творити».

***

Лілія Гриневич скористалася церемоніалом як слушною нагодою підняти актуальне питання щодо практичного впровадження інновацій. «Маючи блискучі ідеї та наукові дослідження, доведені до етапу результатів, найбільший виклик для нас полягає в тому, яким чином забезпечити можливості фінансування та реалізації співпраці з інноваційним бізнесом — саме у контексті практичного впровадження вказаних інновацій. Поза жодним сумнівом, наука повинна служити практиці. Тож чим коротшою буде, сказати б, «пуповина» між ними (тобто, чим скоріше наукові прориви ставатимуть предметом широкого і корисного практичного вжитку), — тим скоріше буде отримано реальну віддачу для економіки країни (а відповідно — тим жвавіше підуть зворотні інвестиції в ту ж таки науку). В усьому цивілізованому світі перебігом цих «спірально-перспективних» процесів дуже вдало дирижує такий ефективний та потужний інструмент, як державно-приватне партнерство. Мабуть, слід і нам активніше опанувати його — аби закрити цю «дірку» між результатами дослідження і безпосереднім впровадженням», — зауважила міністр. Вона щиро привітала лауреатів з перемогою як початком ще більших звершень, а також висловила сердечну подяку та глибоку шану їх вчителям і наставникам, завдяки знанням та зусиллям яких була виплекана реалізація досягнутих наукових результатів.

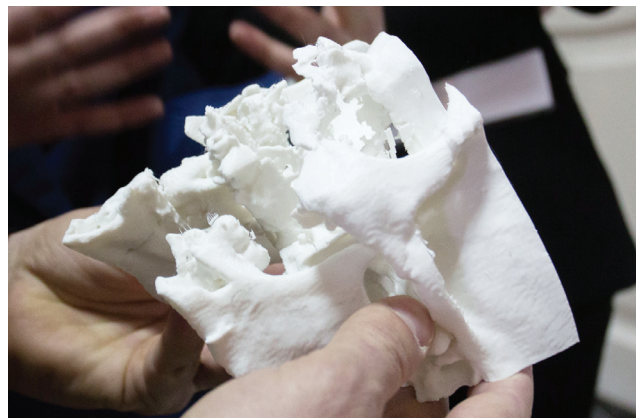
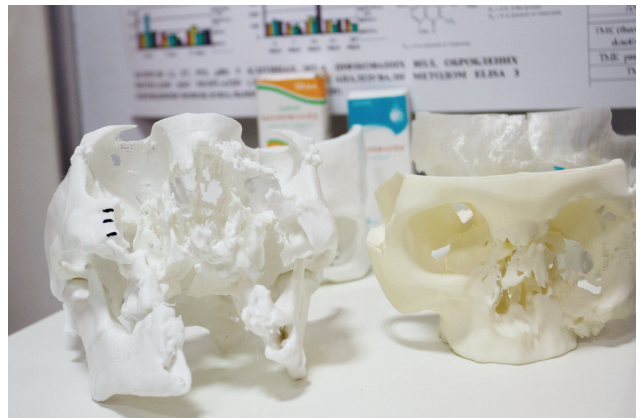
***

Від імені спільноти молодих вчених слово тримала **Анна Рибачук** — лауреат премії Президента України для молодих вчених 2017 р. (співавтор роботи «Нові сполуки з рослинних флаванолідів та субстанцій наночастинок срібла та золота»), асистент кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Національного медичного університету імені академіка О.О. Богомольця (стоматологічний факультет), голова Ради молодих вчених Національної академії медичних наук України, кандидат медичних наук. «Це велика честь для мене і моїх колег — знаходитися тут, на святі науки, святі наукової молоді. А тим більше — усвідомлювати, що результати наших зусиль привернули до себе увагу на найвищому державному щаблі, — а отже, плоди нашої наукової роботи з більшою вірогідністю принесуть людям *прикладну* користь. А можливо, навіть сприятимуть підвищенню авторитету нашої країни на міжнародній арені. Отримувати нагороду з рук Президента України — найвища оцінка нашої скромної праці з-поміж усіх можливих. Особливо хотілося б подякувати за забезпечену можливість вільно пересуватися світом — як Ви справедливо зазначили, шановний пане Президенте, для науковця це дуже важливо: адже за кордоном ми не лише представляємо свої наукові результати і ділимося власним безцінним доробком, — ми ще й переймаємо передовий досвід зарубіжних колег, аби «везти» його сюди і впроваджувати безпосередньо для розбудови України. А загалом — захват від

атмосфери нинішньої події, як і наша вдячність керівництву держави за таку високу оцінку й увагу, справді не мають меж...», — зазначила молодий науковець.

***

На виступ А. Рибачук Президент України відреагував миттєво, — чим засвідчив, що спілкування з молодими науковцями біля виставкових стендів було для нього не черговою-прохідною протокольною формальністю, а справжньою зацікавленістю (як ми й зазначили у преамбулі статті, якщо помітив уважний читач — *Прим. авт.*), — і сказав, вказуючи на попереднього оратора, буквально дослівно таке: «Можливо, не всі чули. Це не просто вчений. Це не просто лікар. А один з розробників унікальної методики в галузі щелепно-лицевої хірургії, призначеної для відновлювального лікування наших бійців з пораненнями обличчя. Спеціально. У бійців це дуже вразлива зона. Зверху є шолом. На погруддя пішов бронезилет. Між ними — незахищене обличчя. Є дуже небезпечні поранення... Подивіться, наскільки правильно вибрані пріоритети дослідження. Я вам не просто як Президент,

а як головнокомандувач Збройних сил України це кажу. Я Вам дуже дякую за Вашу небайдужість. За те, що Ви робите усе можливе, що від Вас залежить, аби не просто допомогти кожному окремому воїну, а розробити оперативні методики та препарати, які дозволять якнайшвидше повертати наших хлопців і дівчат до нормального життя. Велике Вам, шановна Анно Володимирівно, та усім Вашим колегам спасибі і низький уклін за Вашу працю», — після таких щирих слів очільника держави на адресу нашого колеги лікаря (так і кортить розповсюдити їх на всю достойну лікарську спільноту, бо йой як не часто відбуваються такі контентно-знакові діалоги та ще й на такому високому публічному щаблі — *Прим. авт.*) заступник голови Адміністрації Президента України Ростислав Павленко заходився зачитувати текст президентського Указу, а сам П. Порошенко — вручати премію молодим вченим.

Певно, так і виглядає погляд у майбуття.

Пилип Снегір'єв,
фото люб'язно надані прес-службою
Міністерства освіти і науки України